

Capitolul 19

Arbori si osii

T.19.1. Pentru un arbore relatia dintre puterea P în kW, turatia n în rot/min si momentul de torsiune M_t în N·mm este $M_t = K \frac{P}{n}$. Care este semnificatia lui K ?

- a) constanta universală;
- b) coeficient determinat experimental;
- c) coeficient de transformare a unitatilor de masura.

T.19.2. La un arbore se cunosc puterea P [kW] si turatia n [rot/min]. Momentul de torsiune M_t [N·mm] se poate determina cu ajutorul relatiei $M_t = K \frac{P}{n}$. Care este valoarea lui K ?

- a) $30/\pi$;
- b) $(3 \cdot 10^4)/\pi$;
- c) $(3 \cdot 10^7)/\pi$;
- d) $(3 \cdot 10^5)/\pi$;
- e) $300/\pi$;
- f) $(3 \cdot 10^6)/\pi$.

T.19.3. Care este diferenta dintre o osie si un arbore?

T.19.4. Pentru a evita fenomenul de vibratie flexionala a arborilor orizontali, care lucreaza la turatii înalte, se utilizeaza:

- a) arbori elastici;
- b) arbori rigizi;
- c) nu are importanta rigiditatea arborelui, dar trecerea prin zona de rezonanta trebuie sa fie facuta cu acceleratie unghiulara mica.

T.19.5. Cu referire la ruperea unui arbore, ce reprezinta figura 19.5?

T.19.6. Ce rol au inelele elastice din figura 19.6?

T.19.7. Ce diferenta la solutiile constructive de arbore din figura 19.7.a) si b)?

T.19.8. Care este relatia de predimensionare a unui arbore de uz general?

T.19.9. Comentati solutiile constructive de arbori prezentati pe coloanele a), b) si c) ale figurii 19.9.

T.19.10. Cu ce relatie se dimensioneaza un arbore de masina-unealta?

T.19.11. Este posibila realizarea arborilor din fonta sau din otel turnat?

T.19.12. Ce greseala s-a facut la realizarea arborelui din figura 19.12?

T.19.13. Valoarea admisibila a sagetii înregistrate de un arbore este dependenta de natura masinii care îl încorporeaza. Daca l [mm] este distanta dintre reazemele arborelui, care este sageata admisibila pentru un arbore de uz general?

a) $f_{\max} \leq 10^{-4}l$;

b) $f_{\max} \leq 10^{-5}l$;

c) $f_{\max} \leq 10^{-3}l$.

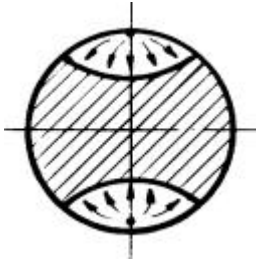

Fig. 19.5

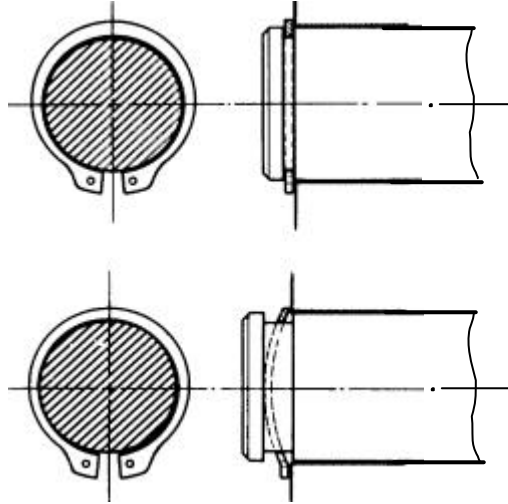

Fig. 19.6

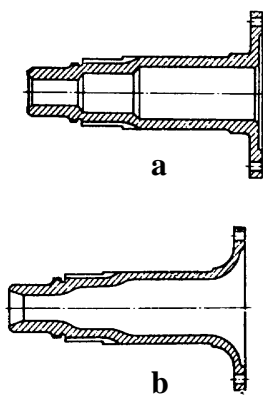

Fig. 19.7

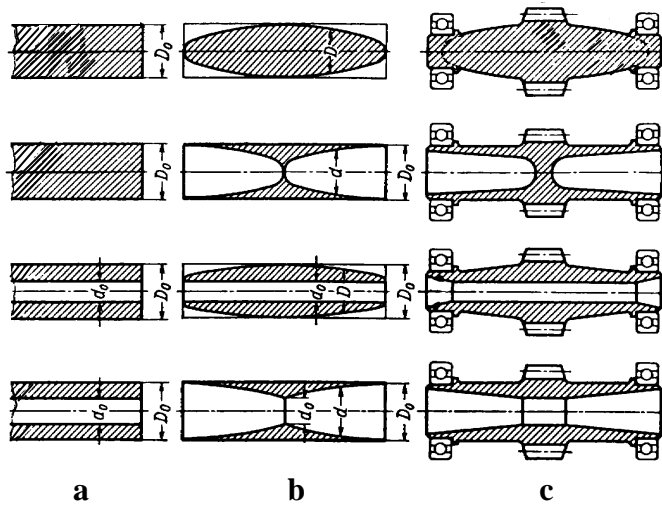

Fig. 19.9

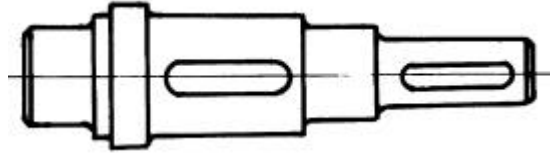

Fig. 19.12

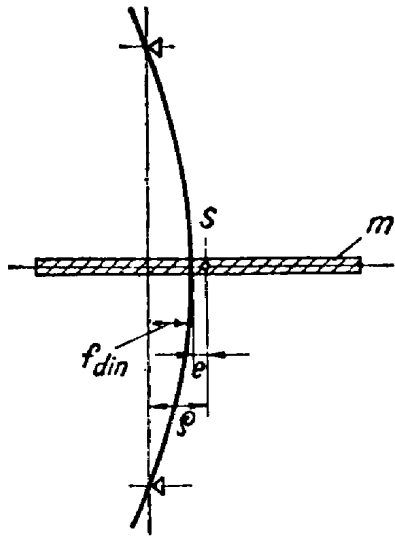

Fig. 19.15

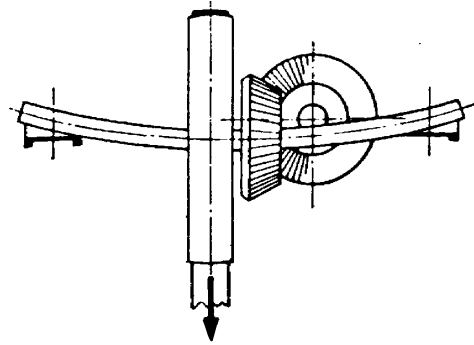
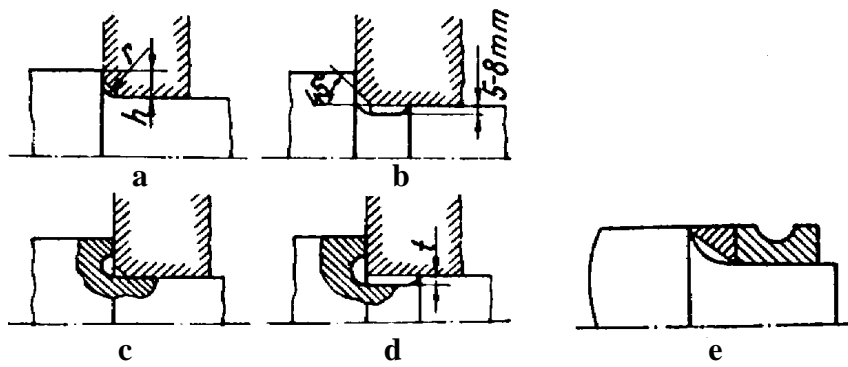
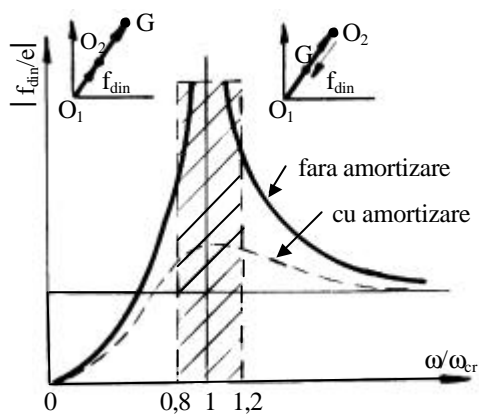

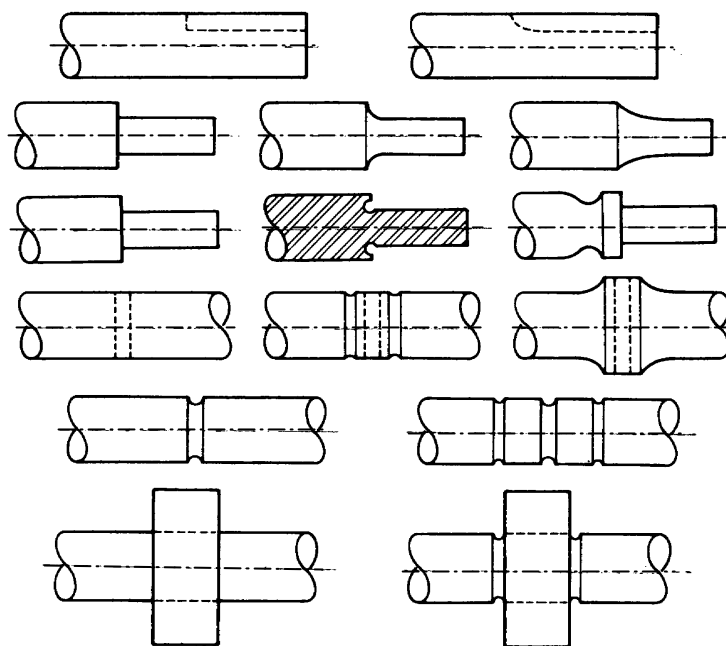
Fig. 19.17

Fig. 19.18

Fig. 19.19

Fig. 19.27

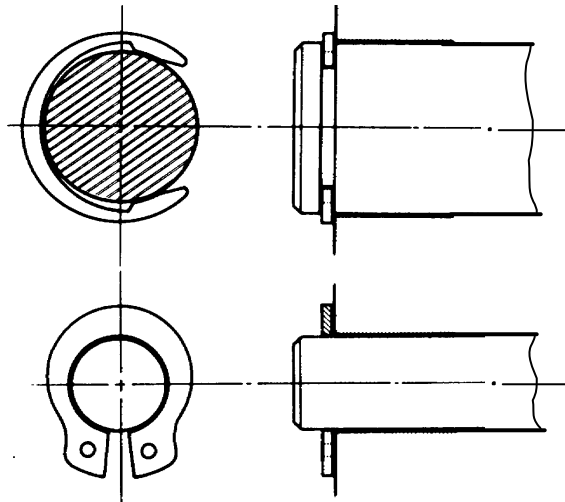

Fig. 19.28

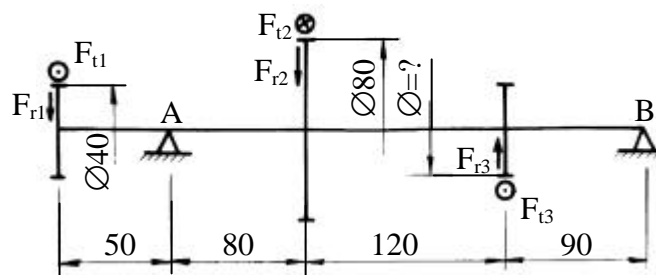

Fig. 19.33

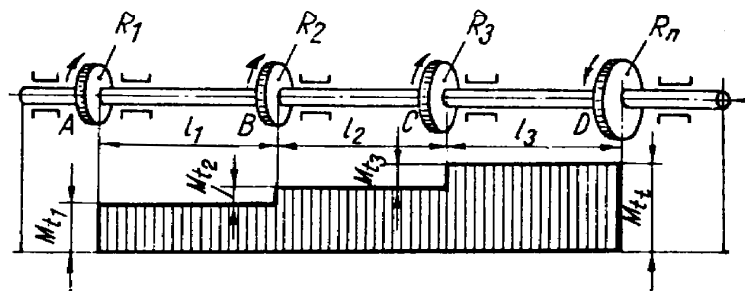

Fig. 19.35

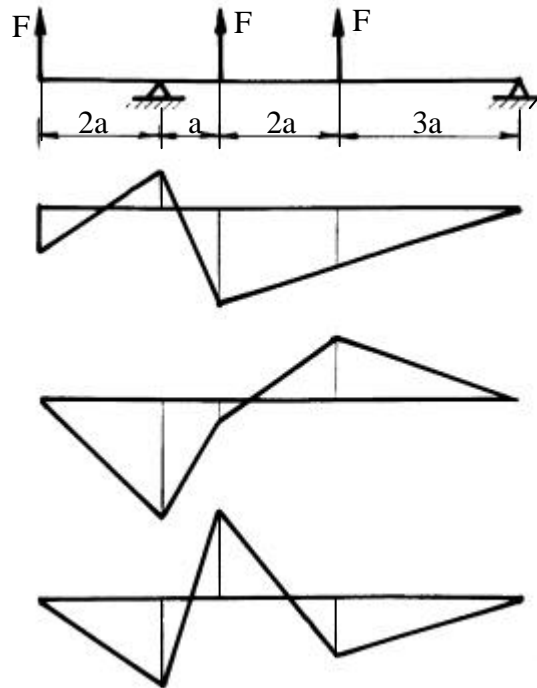

Fig. 19.36

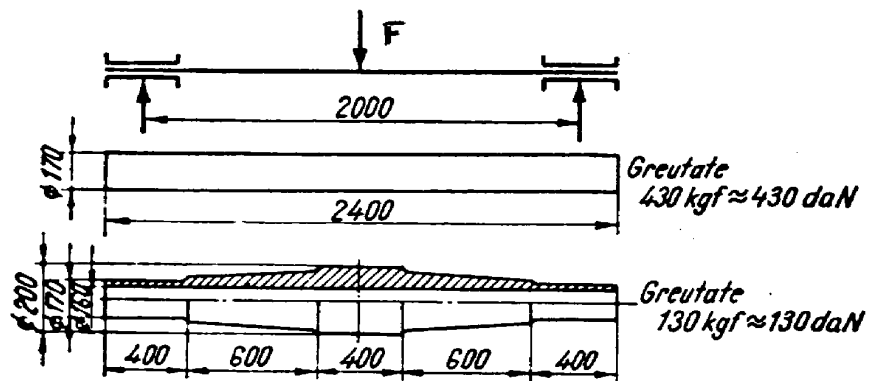

Fig. 19.41

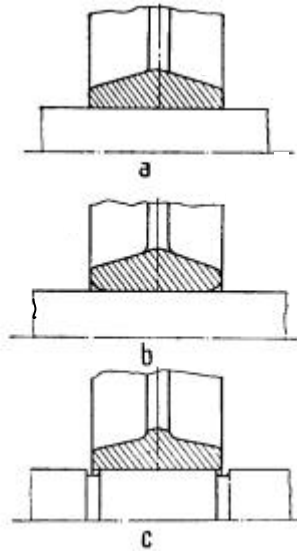

Fig. 19.42

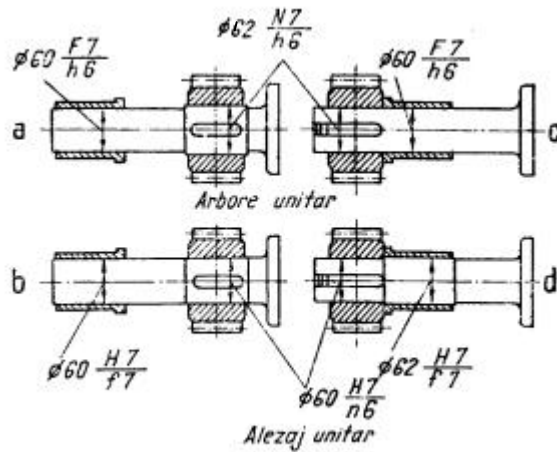

Fig. 19.43

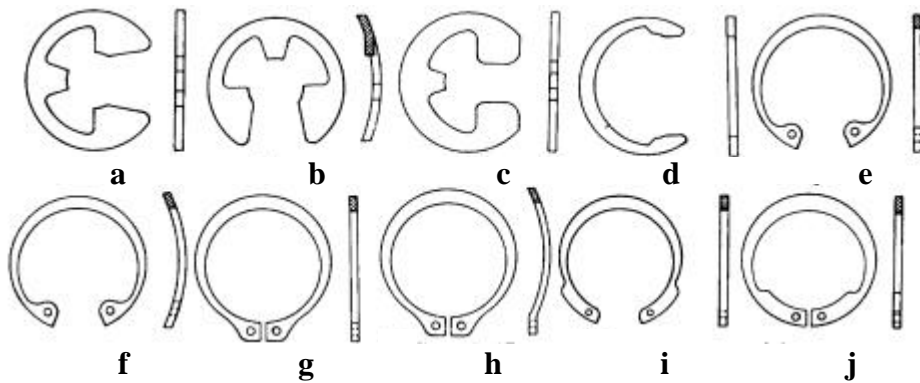

Fig. 19.45

T.19.14. Ce valoare admisibilă are unghiul de rotire a unui arbore de uz general în reazemele sale?

- a) $\alpha_{\max} \leq 10^{-2}$ rad;   b) $\alpha_{\max} \leq 10^{-3}$ rad;   c) $\alpha_{\max} \leq 5 \cdot 10^{-3}$ rad.

T.19.15. Pentru arborele prezentat în figura 19.15 se poate determina turatia critică după una din relațiile de mai jos. Care este cea corectă ?

$$a) n_{cr} = \frac{30}{\pi} \sqrt{\frac{f_{din}}{g}}; \quad b) n_{cr} = \sqrt{\frac{f_{din}}{g}}; \quad c) n_{cr} = \frac{30}{\pi} \sqrt{\frac{c}{m}}.$$

S-au folosit notatiile:

- f_{din} – sageata dinamica (în functionare);
- g – acceleratia gravitationala;
- c – rigiditatea flexionala a arborelui;
- m – masa aflata în miscare de rotatie.

T.19.16. Care arbori sunt considerati “elastici”?

- a) cei care functioneaza la o turatie $n < n_{cr}$;
- b) cei pentru care $n/n_{cr} \geq 1,5$;
- c) cei la care $n \geq n_{cr}$;
- d) cei la care $n = n_{cr}$;
- e) cei pentru care $n/n_{cr} > 1,2$.

T.19.17. Care este ciclul dupa care se produc tensiunile de încovoiere la un arbore?

- a) depinde de natura masinii motoare si a celei antrenate;
- b) pulsator;
- c) alternant simetric;
- d) oscilant.

Argumentati raspunsul folosind figura 19.17.

T.19.18. La ce se refera solutiile constructive prezentate în figura 19.18?

T.19.19. Pe baza figurii 19.19, care se refera la sageata dinamica relativa f_{in}/e , comentati functionarea arborelui din figura 19.15 pentru urmatoarele situatii:

- a) $\omega/\omega_{cr} < 0,8$;
- b) $0,8 \leq \omega/\omega_{cr} \leq 1,2$;
- c) $\omega/\omega_{cr} > 1,2$.

T*.19.20. Din ce conditie se face predimensionarea unui arbore?

- a) numai din conditia rezistentei la sollicitarea de rasucire;
- b) numai din conditia de limitare a deformatiei unghiulare de torsiune;
- c) din conditia de sollicitare compusa: rasucire si încovoiere simultan;
- d) din conditia de rezistenta la încovoiere;
- e) din conditia de rezistenta la rasucire prin adoptarea unei rezistente admisibile reduce, pentru a tine seama si de sollicitarea de încovoiere.

Indicati raspunsurile corecte.

T*.19.21. Sollicitarea predominanta a osiilor este de:

- a) întindere;
- b) încovoiere;
- c) rasucire.

T*.19.22. La un arbore încarcat cu forte constante ca marime, directie si sens, sollicitarea de încovoiere este:

- a) constanta în timp;
- b) pulsatorie;
- c) alternant-simetrica.

T*.19.23. In functie de sarcina perturbatoare, arborii drepti pot prezenta:

- a) vibratii flexionale, vibratii torsionale si vibratii longitudinale;
  - b) vibratii flexionale si vibratii compuse;
  - c) datorita capacitatii de amortizare a sarcinilor dinamice arborii nu vibreaza.
- Ce varianta este corecta?

T*.19.24. Care este diferenta între osie si arbore?

- a) nu exista diferenta;
- b) osia are un singur diametru;
- c) osia este solicitata numai axial;
- d) osia nu transmite moment de torsiune.

T*.19.25. Arborii drepti cu miscare de rotatie sunt solicitati în principal la:

- a) rasucire;
- b) încovoiere;
- c) încovoiere si rasucire,
- d) întindere;
- e) întindere si rasucire.

T*.19.26. Este dependent coeficientul de siguranta la verificarea de oboseala (solicitare variabila) de frecventa încarcarii ?

T*.19.27. Comentati variantele constructive prezentate în figura 19.27. Se face observatia ca variantele din dreapta sunt mult superioare celor din stânga, privind rezistenta la oboseala.

T*.19.28. Indicati numele, rolul si materialul din care sunt realizate reperatele din figura 19.28.

T*.19.29. Ce diametru trebuie sa aiba un arbore de masina-unealta care transmite un moment de torsiune $M_t = 10^4 \text{ N}\cdot\text{m}$? Se cunosc: $G = 8,3 \cdot 10^4 \text{ MPa}$, lungimea arborelui $l = 0,5 \text{ m}$ si unghiul de rasucire admisibil $\theta_a = 5'/\text{m}$ (se considera ca arborele are diametrul constant d pe întreaga sa lungime).

T*.19.30. Din ce materiale, dintre cele prezentate în enumerarea de mai jos, se pot realiza arborii?

- a) OL42;
- b) OL50;
- c) CuSn14;
- d) OL60;
- e) OLC25;
- f) OT60;
- g) OLC35;
- h) 15CrNi15;
- i) Fc200;
- j) OLC45;
- k) 13CrNi30;
- l) OLC60;
- m) OL70.

T*.19.31. Ce semnificatie au marimile care intervin în relatia coeficientului de siguranta

la oboseala: $c = \frac{\sigma_{-1}}{\frac{\beta_{k\sigma}}{\epsilon_\sigma \gamma} \sigma_v}$?

T*.19.32. Indicati câtiva concentratori de tensiune prezenti la un arbore.

T*.19.33. Trasati diagramele M si M_t pentru arborele din figura 19.33. Se cunosc: $F_{t1} = 10^3$ N; $F_{t2} = 8 \cdot 10^2$ N; $F_{t3} = 4 \cdot 10^2$ N; $F_{r1,2,3} = 0,37 \cdot F_{t1,2,3}$.

T*.19.34. Pentru un arbore de mare turatie verificarea la oboseala se face calculând coeficientul global pentru solicitarea compusa de încovoiere si torsiune. Care relatie este adevarata?

$$a) c = \sqrt{c_\sigma^2 + c_\tau^2} \geq c_a ; \quad b) c = \frac{1}{\sqrt{\frac{1}{c_\sigma^2} + \frac{1}{c_\tau^2}}} \geq c_a ; \quad c) c = \sqrt{\frac{c_\sigma c_\tau}{c_\sigma^2 + c_\tau^2}} \geq c_a .$$

T*.19.35. Câte roti motoare si câte roti conduse sunt în figura 19.35?

T*.19.36. Care dintre diagramele momentelor de încovoiere prezentate în figura 19.36 este adevarata?

T*.19.37. Turatia critica a unui arbore vertical cu un disc de masa m , asezat simetric fata de reazemele situate la distanta l are expresia: $n_{cr} = \frac{30}{\pi} \sqrt{\frac{c}{m}}$. Ce reprezinta marimea c ?

- a) factorul de siguranta;
- b) rigiditatea arborelui;
- c) frecventa de rezonanta.

T*.19.38. Ce este fenomenul de rezonanta pentru un arbore?

- a) rezonanta este fenomenul de vibratie flexionala fortata;
- b) rezonanta este fenomenul ce se produce la atingere turatiei critice când sageata dinamica tinde la infinit;
- c) rezonanta este fenomenul de anulare a sagetii unui arbore la turatie foarte ridicata ($n \rightarrow \infty$).
- d) rezonanta este un fenomen acustic, neîntâlnit în cazul arborilor.

T*.19.39. Schitati o osie de egala rezistenta.

T*.19.40. Ce implicatii aduce deformarea flexionala exagerata a arborelui din figura 19.17?

T*.19.41. Sa se verifice osia din figura 19.41 pentru $F = 10^4$ N si $\sigma_{ai} = 30$ MPa.

T*.19.42. Sa se justifice masurile constructive propuse în figura 19.42.b) si c).

T*.19.43. Comentati ajustajele reprezentate în figura 19.43.

T*.19.44. Care sunt etapele dimensionarii unui arbore? Ce verificari se impun ulterior?

T*.19.45. Care dintre inelele elastice prezentate în figura 19.45.a)...j) sunt pentru arbori si care pentru alezaje?

T*.19.46. Indicati o masura eficienta pentru îmbunatatirea rezistentei la oboseala a unui arbore.

T*.19.47. Este corecta relatia de calcul a coeficientului de siguranta la oboseala pentru solicitarea de încovoiere a unui arbore:

$$c_{\sigma} = \frac{1}{\frac{\beta_{k\sigma}}{\varepsilon_{\sigma} \gamma} \frac{\sigma_m}{\sigma_{-1}} + \frac{\sigma_v}{\sigma_c}} ?$$

Ce valoare are σ_m ?

T*.19.48. Ce semnificatie au marimile τ_{-1} si τ_c din relatia de calcul a coeficientului de siguranta la oboseala pentru solicitarea de torsiune:

$$c_{\tau} = \frac{1}{\frac{\beta_{k\tau}}{\varepsilon_{\tau} \gamma} \frac{\tau_m}{\tau_{-1}} + \frac{\tau_v}{\tau_c}} ?$$

* * *